

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2545 - พ.ศ. 2559) มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข มุ่งพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่พึงประสงค์มีความเข้มแข็งมีคุณภาพ แต่ การที่จะบรรลุเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ดังกล่าว นั้น มีปัจจัยอิทธิพลที่เป็นพลังของการ เปลี่ยนแปลงและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งต้องสอดคล้องประสานเท่าทันกับการปรับเปลี่ยนในยุค สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ที่เกิดขึ้นด้วย เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาชาติ จึงมุ่ง พัฒนาคนและสังคมโดยการเร่งปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ด้วยการปฏิบัติที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตรให้มีสาระ สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้และการแข่งขันในสังคมโลก ปรับเปลี่ยน กระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้เลือกเรียนในสิ่งที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด สามารถแสวงหาความรู้ และฝึกปฏิบัติในสถานการณ์ที่เป็นจริง รู้จักวิเคราะห์และ แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถสร้างคนที่พร้อมด้วยความรู้ คุณธรรม (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 6)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปัจจุบัน (พ.ศ. 2545) พร้อมกฎกระทรวงที่ เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 มาตรา 4 วรรค 1 ได้ระบุว่า “การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม จึงกำหนดแนวทางการศึกษา ในหมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมี ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการ การศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติตามศักยภาพและมาตรา 24 การจัด กระบวนการเรียนรู้ต้อง สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล โดยมีการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ สามารถเผชิญสถานการณ์ และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา โดยการฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 2 - 11)

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก ด้วยวิสัยทัศน์ของรัฐที่เชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาในการสร้างคน สร้างงานเพื่อช่วยกอบกู้วิกฤติเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เป็นการสร้างชาติให้มั่นคงอย่างยั่งยืน เชื่อมั่นในนโยบายการศึกษาในการสร้างชาติ การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสุข โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้มุ่งเน้นทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ปัญหาการจัดการจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 1 - 3)

สภาพปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะนักเรียนส่วนมากมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ต่ำกว่าเกณฑ์ ดังรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. 2550 : 1) ได้สรุปข้อมูลการประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ในกลุ่มโรงเรียนปทุมมาลัย พบว่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับร้อยละ 68.65 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มาตรฐานที่ 6 พบว่านักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับพอใช้ และมาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตอยู่ในระดับดี (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2550 : 10) ซึ่งเมื่อวิเคราะห์รายละเอียดของปัญหานี้ พบว่านักเรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และทักษะการแก้ปัญหาข้อยกเว้นอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ทั้งนี้อาจเกิดจากข้อบกพร่องของการจัดการเรียนรู้ หรืออาจเกิดจากข้อบกพร่องในตัวนักเรียนเองที่ยังขาดทักษะในการทำงานร่วมกับ

ผู้อื่นและไม่สามารถนำความรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีอยู่มาใช้ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันหรือเรียกได้ว่า ขาดทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งปัญหาดังกล่าว ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้นักเรียนได้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะในการทำงาน ร่วมกันของนักเรียนให้สูงขึ้นกว่าเดิม เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

จากการศึกษาในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) เทคนิค STAD และเทคนิค TGT ซึ่งเป็นการร่วมมือกันเรียน ยอมรับและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยเหลือพึ่งพากันในกลุ่มสมาชิก โดยนำมาจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เนื่องจากวิธีสอนอย่างเดียวกันแต่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้มีความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น มีผลดีกับนักเรียนและสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในสังคม กล่าวคือ 1) นักเรียนที่เข้าใจการสอนของครูจะสามารถอธิบายให้เพื่อนฟังได้เข้าใจมากขึ้น 2) นักเรียนจะพยายามช่วยเหลือกัน เพราะครูคิดคะแนนพัฒนาเฉลี่ยของนักเรียนทั้งกลุ่มด้วย และ 3) นักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะสังคมรู้จักการทำงานกลุ่มและร่วมมือทำงานกันอย่างจริงจัง (วรรณวิสา หนูเจริญ. 2544 : 6 ; อ้างอิงจาก Johnson and Johnson. 1987. **Research Shows the Benefits of Adult Cooperation.** p.115)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) ด้วยเทคนิค STAD และเทคนิค TGT คือการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 - 6 คน โดยสมาชิกในกลุ่มจะช่วยกันเรียนรู้หรือร่วมกันทำกิจกรรมจนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีความตระหนักในการพัฒนาตนเองและกลุ่มให้ประสบความสำเร็จ สามารถพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้ ผู้เรียนจะมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นดีขึ้น พัฒนาการทางสังคมของผู้เรียนดีขึ้น และยังทำให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเคารพในตนเอง รู้ถึงคุณค่าของตนเองดีอีกด้วย (วัชรรา เล่าเรียนดี. 2548 : 102 ; อ้างอิงจาก Slavin. 1990. **Cooperative Learning.**)

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานร่วมกันสูงคือการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งเป็นที่แพร่หลายในประเทศต่าง ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย นอร์เวย์ อิสราเอล ดังที่สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2543 : 77) ที่ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือจะช่วยพัฒนานักเรียนทั้งทางผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความร่วมมือในการทำงานกลุ่มนักเรียนที่เรียนดีจะได้รับการปลุกฝังในการดูแลสมาชิกในกลุ่ม ส่วนนักเรียนที่เรียนอ่อนจะได้รับการดูแลจากสมาชิกในกลุ่มจนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นไม่รู้สึกลดเดี่ยวถูกทอดทิ้งซึ่งเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับสภาพที่เหมาะสมในการอยู่ร่วมกันในสังคม นอกจากนี้ยังมีได้มีงานวิจัยที่ศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้

แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และเทคนิค TGT ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานร่วมกันสูงขึ้น ดังเช่น ผลงานวิจัยของ สุณี มะเจี้ยว (2545 : 4) พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานร่วมกันสูงขึ้นและสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ สดแสงจันทร์ (2540 : 3) และ นรินทร์ กระจ่าง (2543 : 76)

จากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กับเทคนิค TGT เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนสูงขึ้นได้ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กับเทคนิค TGT จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานร่วมกันกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนปัทมาลย์ว่าจะได้ผลอย่างไร จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องไม่พบผลการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กับเทคนิค TGT ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาและคาดหวังว่าจะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ 2 ประเด็น ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กับเทคนิค TGT
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กับเทคนิค TGT

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมและทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กับเทคนิค TGT ซึ่งผลการวิจัยนอกจากจะทราบว่าการจัดการเรียนรู้ทั้งสองวิธีมีวิธีใดที่จะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานร่วมกัน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสูงกว่ากันแล้ว ยังสามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมและ

กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานร่วมกันให้กับนักเรียน ได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยซึ่งประกอบด้วยได้กล่าวถึงหน่วยในการวิเคราะห์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา ขอบข่ายเนื้อหา ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองและข้อตกลงเบื้องต้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. หน่วยในการวิเคราะห์

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนปัทมาลัย อำเภอลาดบัวหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนปัทมาลัย อำเภอลาดบัวหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวนโรงเรียน 7 โรงเรียน โรงเรียน 1 ห้องเรียน ได้แก่ โรงเรียนวิทยานนท์ โรงเรียนวัดลาดประทุมคงคาราม โรงเรียนวัดลาดบัวหลวง (สหมิตรศึกษา) โรงเรียนวัดหลักชัย “ประชาบรรลือฤทธิ์” โรงเรียนวัดปทุมวัน(โสณิกรณ์ประชานุสรณ์) โรงเรียนวัดตรีพาราสิมา เขต และโรงเรียนสัตตปทุมบำรุง จำนวน 146 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนวัดลาดประทุมคงคารามและโรงเรียนวัดหลักชัย “ประชาบรรลือฤทธิ์” กลุ่มโรงเรียนปัทมาลัย อำเภอลาดบัวหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 36 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม เป็นห้องเรียนตามสภาพจริง ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลากแบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 โรงเรียนวัดลาดประทุมคงคาราม เป็นกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD จำนวน 20 คน และกลุ่มทดลองที่ 2 คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดหลักชัย “ประชาบรรลือฤทธิ์” เป็นกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค TGT จำนวน 16 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษานี้ประกอบด้วยตัวแปร 2 ชนิดด้วยกันคือ

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีการจัดการเรียนรู้ 2 วิธี ได้แก่

3.1.1 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD

3.1.2 การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค TGT

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ประชากรกับสิ่งแวดล้อม

3.2.2 ทักษะการทำงานร่วมกัน

4. ขอบข่ายเนื้อหา

ขอบข่ายเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประชากรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พุทธศักราช 2544

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ทำการทดลองโดยผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 2 กลุ่ม ใช้เวลาดูกลุ่มละ 20 ชั่วโมง รวมทั้ง 2 กลุ่ม จำนวน 40 ชั่วโมง

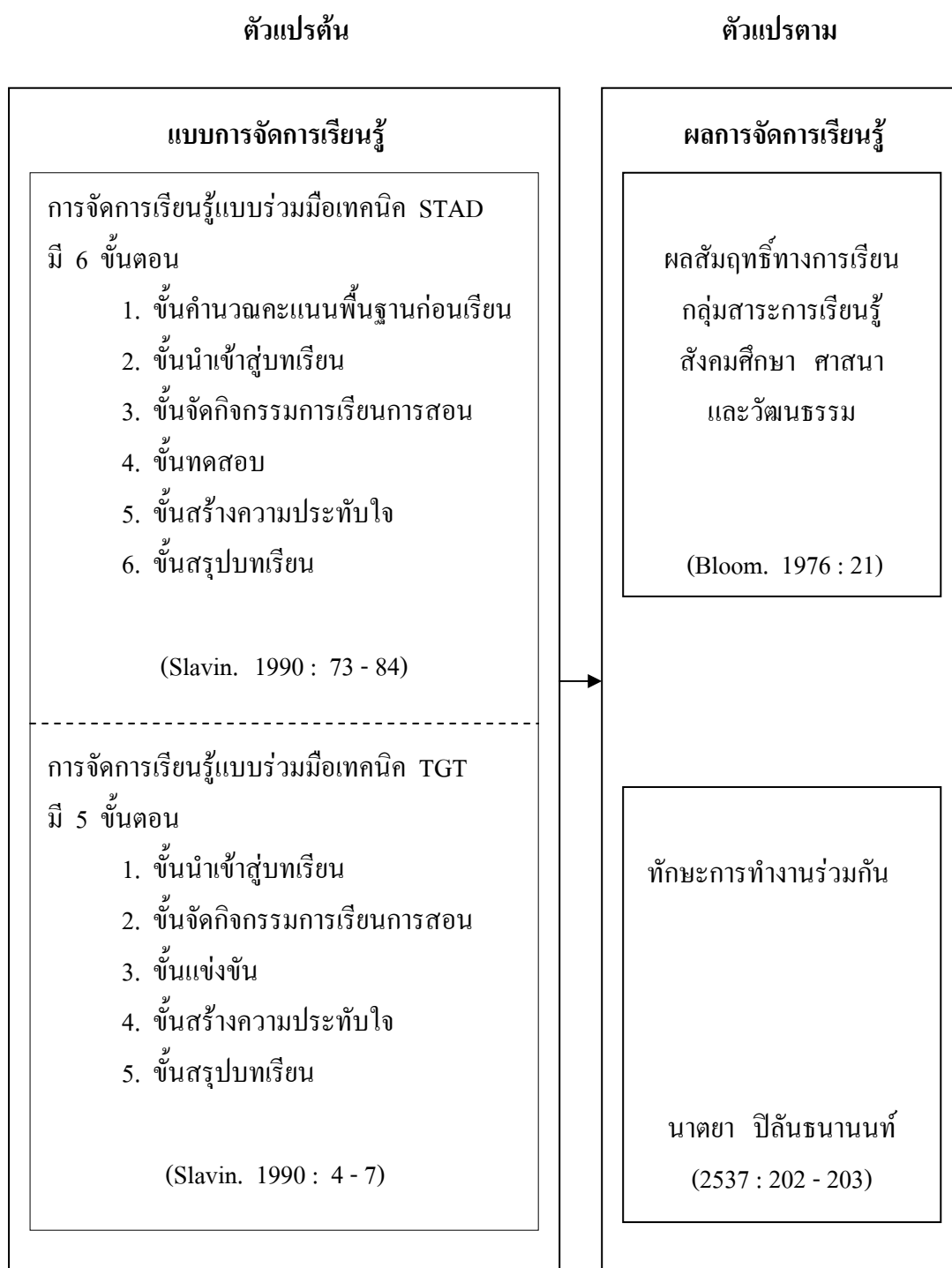
6. ข้อตกลงเบื้องต้น

นักเรียนกลุ่มทดลองไม่เคยเรียนสาระ ภูมิศาสตร์ เรื่อง ประชากรกับสิ่งแวดล้อม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมาก่อนและไม่มีการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้อาศัยกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

วิธีการเรียนแบบร่วมมือมีหลายรูปแบบด้วยกัน แต่เนื่องจากรูปแบบที่จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่ม มีลักษณะเพื่อนสอนเพื่อน มีการแก้ปัญหา การตัดสินใจ การแสวงหาความรู้ใหม่ การยอมรับซึ่งกันและกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการไว้วางใจกัน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข สลาวิน (Slavin. 1990 : 319) ได้เสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ 4 รูปแบบ และผู้วิจัยได้นำมาศึกษาในครั้งนี้ คือการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค STAD และการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ดำเนินการได้ง่าย สามารถใช้ได้กับทุกวิชาที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจในสิ่งที่เรียนข้อเท็จจริง เกิดความคิดรวบยอด ค้นหาสิ่งที่มีคำตอบที่แน่นอน โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมและทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค STAD กับเทคนิค TGT มีนิยามศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนี้

1. การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนที่ได้รับการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยซึ่งแต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถ สูง ปานกลาง และต่ำ โดยในกลุ่มย่อยนั้นมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการอภิปรายและมีเป้าหมาย มีการแบ่งหน้าที่ในการทำงาน มีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้และประสบการณ์ในการเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กับเทคนิค TGT

1.1 เทคนิค STAD หมายถึง การจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 คน โดยนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถต่างกันในด้านความสามารถทางการเรียนคือ สูง ปานกลาง ต่ำ โดยแบ่งอัตราส่วน 1 : 2 : 1 ในกระบวนการเรียนการสอนครูเป็นผู้สอนบทเรียนแล้วให้นักเรียนฝึกทักษะร่วมกันเป็นกลุ่ม ประกอบด้วยกิจกรรมการสอนที่สำคัญ 6 ขั้นตอนคือ ขั้นคำนวณคะแนนพื้นฐาน ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขั้นทดสอบ ขั้นสร้างความประทับใจ และขั้นสรุปบทเรียน

1.2 เทคนิค TGT หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 คน โดยนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถต่างกันในด้านความสามารถทางการเรียนคือ สูง ปานกลาง ต่ำ โดยแบ่งอัตราส่วน 1 : 2 : 1 ในกระบวนการเรียนการสอนครูเป็นผู้สอนบทเรียนแล้วให้นักเรียนฝึกทักษะร่วมกันเป็นกลุ่ม ประกอบด้วยกิจกรรมการสอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอนคือ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ขั้นแข่งขัน ขั้นสร้างความประทับใจ และขั้นสรุปบทเรียน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่วัดได้จากความสามารถในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ประชากรกับสิ่งแวดล้อม ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมุ่งวัดพฤติกรรมด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. ทักษะการทำงานร่วมกัน หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันของนักเรียนในกลุ่ม ซึ่งมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สมาชิกทุก

คนใช้ความรู้ความสามารถ ปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มอย่างเต็มความสามารถ ด้วยความชำนาญ ซึ่งวัดได้จากแบบประเมินซึ่งครอบคลุมตัวประกอบพฤติกรรมในขณะที่นักเรียนได้เรียนและสิ้นสุดการเรียนแล้ว ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการคือ ตัวประกอบที่ 1 ด้านบทบาท โดยมีบทบาทที่สำคัญ ดังนี้คือ บทบาทการประสานงานบทบาทการกระตุ้นเตือน บทบาทการตรวจสอบ และบทบาทการสรุปรงาน ตัวประกอบที่ 2 ด้านพฤติกรรมประกอบด้วยพฤติกรรมที่สำคัญ ดังนี้คือ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสมบูรณ์ มีความเป็นผู้นำที่เหมาะสมกับวัย มีส่วนร่วมในการอภิปราย และเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเรียบร้อย

4. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษา 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนวัดลาดประทุมคงคารามและโรงเรียนวัดหลักชัย “ประชามรรลือฤทธิ์” อำเภอลาดบัวหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กับเทคนิค TGT แตกต่างกัน
2. ทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD กับเทคนิค TGT แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยในครั้งนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าเดิม
2. ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่แสดงถึงกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD และเทคนิค TGT เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
4. เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนและผู้บริหารที่จะนำข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมต่อไป

